

„în verde, este așezat pe sofa alătura de Sir Robert Ainslie, care este la stânga, locul de onoare „în Turcia. Grupul de persoane șezând este suita „ambasadorului. Cei în picioare sunt boierii sau „nobiliția. În dosul lor stau slugi purtând felu- „rite mânăcară. Jilțul gol reprezintă tronul „Marelui „Domn“ (Sultanului), de-asupra căruia se vede tu- „raua în loc de stemă, armoariile nefind întrebuin- „țate de Turci. Autoritatea delegată principelui este „reprezentată prin sabia alărnată de părete, la spa- „tele Voevodului. Voile este supusul „Marelui „Domn“ și este ales și aprobat de el. Principele „întrebunțează câte odată titlul de Hoscopar, „ceiace înseamnă general șef al miliei“ (*sic!*).“

Reproducem aici gravura foarte rară a acestei recepții — planșă lipsește mai totdeauna din diferențele edițiuni ale albumului. Stampele sunt gravate în aquatinctă între anii 1801 și 1806: unele sunt trase în mai multe exemplare decât altele. Fură adunate supt diferite titluri, din care mai multe sunt însemnate de d. Lugoșianu în acest „Buletin“ (IV, p. 28).

Pe stampa noastră trebuie notat că tuiurile de Pașă au fost greșit interpretate de gravor. Arată ca niște bombe în loc de cozi de cai.

Seria fu executată de William Watts (*1752+1857), gravor cunoscut, de pe desemnele lui Luigi Mayer. Din aceste originale nu s-au păstrat, pe cât știu; decât singura vedere a Curții din București pe care o reproducem aici alăturat Această frumoasă planșă, de o mărime de 42×63 cm., fu găsită, acum câțiva ani, la un anticar din Londra. Provine „din colecția unui lord“ — exact de unde, n' am putut afla.

Luigi Mayer este un artist bine cunoscut, vestit mai ales prin multele gravuri ce s-au executat de alții după schițele și desenurile lui, nu numai pentru albumul lui Ainslie, dar și pentru cartea lui Reimers despre ambasada lui Cutuzov la Constantinopol în anul 1793¹, în care găsim multe pagini despre București și Iași de pe acea vreme. Cu toate că gravuri după desenurile lui Mayer se găsesc multe, originalele lui sunt atât de rare, încât chiar Victoria and Albert Museum din Londra nu posedă niciunul singur ieșit din penelul său.

Vedere Palatului este prețioasă pentru noi. Ea constituie singura priveliște autentică a vechiului palat, care tu, precum știm, distrus de foc în timpul lui Ioan Caragea Voevod în Ianuarie 1813².

CÎTE-VA NOTE ASUPRA CURȚII ARSE

de VIRG. DRĂGHICEANU

Acvarea lui Mayer, cum a arătat-o și d-l H. Stahl, cred că reprezintă Mănăstirea Mihai-Vodă, iar nu palatul numit mai târziu „Curtea Arsă“.

Câteva spicuri de date istorice și planul anexat, extras din Boroczyn, ne îndrituiesc la această determinare¹.

Se știe, în adevăr, că această Curte fusesese ridicată în anul 1775 de Alexandru Ipsilanti, care, la venirea sa în București, nu mai putea locui în vechiul palat dela Curtea Veche (Piața Anton-Vodă) ce fusese ruinat de vechime și de războiul turco-rus din 1769—1774², în aşa fel că Domnul trebuia să se așeze în vechea casă a lui Brâncoveanu (Piața Bibescu-Vodă).

Clădirea ridicată în apropiere de mănăstirea Mihai-Vodă, după spusele lui Sulzer³, nu avea nicio estetică, cu cele două aripi ale sale, pe care le zidiseră, în felul unui mediocru institut de orfani, meșteri turci sau bulgari.

¹ A. Boroczyn, *Planul Bucureștiului*, 1852.

² C. Erbiceanu, *Cronicării greci*, p. 188: Catalogul oamenilor sec. al XVIII-lea.

³ *Geschichte des transalpinischen Dasiens*, Viena, 1781, I, p. 291.

Se pare că această clădire arse foarte de timpuriu, de un foc necunoscut până azi.

Se știe că, în orice cas, Hangerli facea mare pregătiri de materiale pentru restaurarea acestei Curți în 1798, iar cu cinci ani înainte de această restaurare, în 1793, Ainslie, la întoarcerea din Constantinopol, vizită pe Domn în palatul său: „*dans un monastère . . . , la résidence³ actuelle du Woyode*“⁴, după ce palatul fusese ars. Această mănăstire nu poate fi decât Mihai-Vodă.

Supt Caragea-Vodă, în Decembrie 1812, Curtea ce fusese restaurată dupe primul foc, supt Hangerli, cum am văzut, arse iarăși până în temelie trei zile⁵.

¹ Heinrich von Reimers, *Reise der russisch-kaiserlichen ausserordentlichen Gesandtschaft an die Ottomanische Pforte im Jahr 1793*, 3 vol. in 4⁰, Petersburg, 1803.

² Cf. Lagarde, *Voyage*, ed. 1824, p. 321.

³ Urechia, *Istoria Românilor*, VII, p. 216.

⁴ *Views in Turkey in Europe and Asia*, The Collection of, Sir Robert Ainslie, Londra, 1801.

⁵ Kreuchely către Miltitz, în Hurmuzaki, X, p. 181 : *Biserica ortodoxă*, XIII, pp. 264, 265.

Ruinele ei se păstraau fiind trecute în planul lui Boroczyn. — Câteva capitele de un clasic turcesc

trebuie să vedem palatul de la mănăstirea Mihai Vodă.

Fig. 3. Planul de situație al Curții Arse și Mănăstirii Mihai-Vodă, după Boroczyn.

am adunat acum câțiva ani de pe locuī unde se ridică ea.

Apropierea rîului Dâmbovița și existența turlelor de biserică arată lămurit că în această acvarelă

Ca paraclis al vechii Curți Arse trebuie considerată biserică Spirea Veche, desemnată și în planul lui Boroczyn, în care am găsit steagul armatelor lui Constantin Ipsilanti.